

ÎNCHEIERE

23 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ursu Filaret și Guzun Iachim, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ursu Filaret împotriva lui Guzun Iachim cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Ursu Filaret, casată hotărârea Judecătoriei Criuleni din 17 octombrie 2016 și emisă o nouă hotărârea de admitere în parte a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 26 aprilie 2016, Ursu Filaret a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Guzun Iachim cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul Ursu Filaret a indicat că în rezultatul accidentului rutier produs la 23 ianuarie 2016, aproximativ pe la orele 18⁰⁰, provocat de către Guzun Iachim, i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 66.742,95 lei, evaluat conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 196/01A din 29 ianuarie 2016 întocmit de către compania de expertize independente ”Exauto-Plus” SRL.

Susține că la 23 ianuarie 2016, deplasându-se cu automobilul propriu pe traseul Ratuș – Măgdăcești, în preajma s. Ratuș, r-ul Criuleni, peste autovehiculul său a căzut un arbore de specie plop, care a fost ilegal defrișat de către pârâtul Guzun Iachim, în rezultatul căderii copacului i-a fost deteriorat considerabil automobilul de model Nissan Patrol, nr. de înmatriculare CR AU 078.

Pe faptul dat în privința lui Guzun Iachim a fost inițiată o cauză contravențională.

Prin hotărârea nr. 05 din 08 februarie 2016, pe cauza contravențională nr. MAI03156447, emisă de către Inspekția Ecologică Criuleni, pârâtul Guzun Iachim a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 122 alin. (1) Cod contravențional - *tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor*, și sancționat cu amendă în mărime de 50 u.c.

Conform materialului nr. 263 înregistrat la 28 ianuarie 2016 în R-2 al Inspectoratului de Poliție Criuleni s-a stabilit că în acțiunile lui Ursu Filaret lipsesc

indicii prevăzuți de legislația penală, cât și contravențională, fiind încetată procedura pe faptul dat.

Declară reclamantul că la 11 martie 2016 s-a adresat cu cerere Inspectoratului de Poliție Criuleni privind atragerea la răspundere a lui Guzun Iachim pentru neasigurarea securității circulației rutiere și necoordonarea tăierii copacului din zona de protecție a drumului, care s-a soldat cu deteriorarea automobilului său, însă prin răspunsul nr. 2334 din 24 martie 2016, i s-a refuzat din motiv că pârâtul nu poate fi tras la răspundere pentru aceeași încălcare de două sau mai multe ori, explicându-i că pentru repararea prejudiciului material cauzat automobilului său urmează să se adreseze în instanța de judecată în ordine civilă.

Astfel, cere reclamantul Ursu Filaret încasarea din contul lui Guzun Iachim în beneficiul său sumei de 66.742,95 lei cu titlu de prejudiciu material, 2.152,28 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și 5.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni din 17 octombrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a motivat soluția făcând trimitere la faptul că la actele cauzei lipsesc probe care ar dovedi componența delictului civil în acțiunile pârâtului Guzun Iachim, care ar servi drept temei de obligare al acestuia la repararea prejudiciului material pretins de reclamantul Ursu Filaret.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, a fost admis apelul declarat de către Ursu Filaret, casată hotărârea Judecătoria Criuleni din 17 octombrie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere în parte a acțiunii, fiind încasată din contul lui Guzun Iachim în beneficiul lui Ursu Filaret suma de 33.371 lei cu titlu de prejudiciu material, 1.076,50 lei taxa de stat pentru cererea de chemare în judecată și 2.500 lei cheltuieli pentru asistența juridică, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat din contul lui Guzun Iachim în beneficiul lui Ursu Filaret suma de 750,84 lei taxa de stat pentru cererea de apel.

Instanța de apel și-a motivat soluția pe faptul că potrivit Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației, care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente. Este interzisă crearea de restricții pentru circulația vehiculelor sau a pietonilor prin executarea lucrărilor pe drum, depozitarea de materiale ori lăsarea de obiecte pe carosabilul drumurilor publice sau pe trotuare, fără acordul prealabil al poliției. Obstacolele producătoare de restricții pentru circulația pe drumurile publice trebuie semnalizate de cei care le creează, cu mijloace de semnalizare a lucrărilor pe drum, conform prescrierilor date de poliție.

A stabilit instanța de apel că intimatul-pârât Guzun Iachim nu a plasat careva semne ce ar indica asupra obstacolelor ce pot fi întâmpinate de participanții la traficul rutier, prin ce a condiționat producerea impactului de arborele defrișat ilegal și automobilul de model Nissan Patrol, nr. de înmatriculare CR AU 078, care aparține cu drept de proprietate lui Ursu Filaret, cauzându-i în așa mod ultimului un prejudiciu material, evaluat conform expertizei independente efectuate de către "Exauto-Plus" SRL.

Totodată, instanța de apel a mai notat că potrivit pct. pct. 10, 45 din același Regulamentul al circulației rutiere, persoana care conduce un vehicul trebuie să posedă cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posedă dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum. Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, or, în cazul în care limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

A constatat instanța de apel că reieșind din declarațiile participanților la proces și din actele cauzei rezultă că copacul la momentul impactului se afla deja la sol circa 10 – 20 minute, fapt ce denotă că reclamantul Ursu Filaret să fi depus o diligență maximă pentru a preveni situațiile periculoase, ar fi observat obstacolul în calea sa și ar fi evitat tamponarea automobilului său cu acest arbore.

În final instanța de apel a concluzionat că ambele părți la procesul în cauză poartă răspundere de producerea pagubei, reieșind din comportamentul delictual al intimatului-pârât, care nu a plasat careva semne ce ar indica asupra obstacolelor întâmpinate de participanții la traficul rutier și neglijența apelantului-reclamantul, care nu a depus diligență maximă în conducere care i-ar fi permis să prevadă situațiile periculoase, întru evitarea impactului.

La 20 aprilie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Guzun Iachim a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătorei Criuleni din 17 octombrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

În susținerea recursului Guzun Iachim a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel la emiterea căreia au fost interpretate și aplicate eronat normele de drept material.

De asemenea, declară recurentul că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că de către agentul constator nu a fost stabilită vinovăția lui pentru neasigurarea securității circulației rutiere, iar în lipsa vinovăției persoana nu poate fi obligată să reparare prejudiciul.

La 05 mai 2017, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, și Ursu Filaret a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, modificarea în parte a deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, în partea admiterii a 1/2 din acțiune, cu dispunerea admiterii integrale a acțiunii.

În susținerea recursului Ursu Filaret a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel la emiterea căreia au fost interpretate și aplicate eronat normele de drept material.

De asemenea, a mai declarat recurentul că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că și el poartă vină în producerea impactului în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul său, în situația în care organul abilitat (poliția rutieră) s-a expus clar că în acțiunile lui nu s-a constatat încălcări a legislației contravenționale sau penale.

La 22 mai 2017, în adresa lui Ursu Filaret a fost expediată copia recursului declarat de către Guzun Iachim, iar în adresa lui Guzun Iachim a fost expediată copia recursului declarat de către Ursu Filaret, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referințelor.

La 07 iunie 2017, Ursu Filaret a depus referință, solicitând să fie considerat ca inadmisibil recursul declarat de către Guzun Iachim din motiv că acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

La 20 iunie 2017, și Guzun Iachim a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Ursu Filaret, cu menținerea hotărârii Judecătorei Criuleni din 17 octombrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că prima instanță a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al pricinii.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile expuse în referințele depuse, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ursu Filaret și Guzun Iachim sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ursu Filaret și Guzun Iachim nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recursuri se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului Guzun Iachim precum că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că de către agentul constatator nu a fost stabilită vinovăția lui pentru neasigurarea securității circulației rutiere, iar în lipsa vinovăției persoana nu poate fi obligată să repara prejudiciul, la fel, și cel al recurentului Ursu Filaret precum că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că și el poartă vină în producerea impactului, în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul său, în situația în care organul abilitat (poliția rutieră) s-a expus clar că în acțiunile lui nu s-a constatat încălcări a legislației contravenționale sau penale, or, legislația națională acordă expres dreptul persoanei la repararea prejudiciului cauzat, iar ca condiție a răspunderii și obligării la repararea prejudiciului este factorul de vinovăție în comiterea prejudiciului patrimonial.

Prin urmare, instanța de judecată este în drept, în cadrul judecării cauzei civile privind repararea prejudiciului rezultat din contravenție, să constate vinovăția părților în cauzarea prejudiciului material.

Astfel, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, la caz de Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care cuprinde norme ce determină circulația vehiculelor și pietonilor pe drumurile publice ale Republicii Moldova, precum și pe teritoriile adiacente acestora. Respectarea prezentului Regulament garantează securitatea tuturor participanților la trafic, protecția mediului, ocrotirea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și apărarea proprietății acestora.

Referitor la invocarea recurențelor precum că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept material, fără specificarea prin ce s-a manifestat aceste încălcări și din care circumstanțe acestea rezultă, nu permite încadrarea în temeiurile prevăzute la art. 400 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Alte argumente invocate în recursurile declarate nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respins.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ursu Filaret și Guzun Iachim, ca inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Ursu Filaret și Guzun Iachim, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton